



התנועה הרפורמית | יהדות מתקדמת בישראל

הצגה של מגילת רות

מאת הרבה סטייסי בלנק

קריין: וְהִי בְיָמֵי שְׁפֹט הַשְּׁפֹטִים...היה רעב בארץ. ואיש אפרתי בשם אלימלך החליט לקחת את אשתו, נעמי, לגור בארץ מואב.

אלימלך: נעמי, אני מבטיח שיהיה לנו טוב שם! תחשבי על הילדים... את לא תתגעגעי לשום דבר!

(הוא לוקח את נעמי שבוכה כל הזמן)

קריין: המשפחה השתקעה בארץ מואב. השנים עברו. היה שגשוג. הבנים גדלו, התחתנו. אבל המזל שלהם התהפך.. בזמן קצר, נפטר אלימלך ואחר כך גם שני הבנים ממגיפה שהרגה אלפים באזור. נעמי בכתה ובכתה והחליטה לחזור למולדתה. היא פנתה לכלותיה המואביות ואמרה להן:

נעמי: לְכֹנָה שְׁבֹנָה, אִשָּׁה לְבֵית אִמָּה; יַעַשׂ יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד, כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם עִם-הַמֵּתִים וְעִמָּדִי.

עורפה ורות: (בוכות) לא!! נלך איתך! מזמן עזבנו את בית ההורים שלנו. את כמו אמא שלנו!

נעמי: לא לא לא! אני יהודייה ואתן מואביות. אנחנו כל כך שונות. אתן צריכות להיות עם העם שלכן. אני אוהבת אתכן אבל צריך באמת לחשוב על העתיד שלכן.

(עורפה מחבקת את נעמי ועוזבת)

נעמי: רות – לכי!

רות: אֶל-תַּפְּגְעֵי-בִי לִזְבֹּךָ לְשׁוּב מֵאֲחֵרָיךְ: כִּי אֶל-אִשָּׁר תִּלְכִי אֵלַי, וּבְאִשָּׁר תִּלְיִנִי אֵלַי. עִמָּךְ עָמִי, וְאֵלֶיךָ אֵלֶיךָ. בְּאִשָּׁר תִּמְוָתִי אֲמוּת, וְשָׁם אֶקְבְּרָ; כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי, וְכֹה יוֹסִיף -- כִּי הַמָּוֶת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ!

(נעמי ורות מתחבקות חזק, מחזיקות ידיים והולכות יחד)

קריין: רות ונעמי הולכות ביחד לבית לחם. למרות שרות לצדה, כשנעמי מגיעה הביתה, כל פינה מזכירה לה את המשפחה שלה ומחזקת אצלה את תחושת האובדן. רות ונעמי התיישבו בבית המשפחה הישן.

רות: (מסתכלת סביב, מחפשת בארונות ומגירות, ומתחילה לטפל בעניינים). או קיי, מה נאכל? היה נחמד מצד הנשים בישוב להביא לנו ארוחות בשבוע הראשון אבל זה לא יכול להמשיך הרבה זמן. (מסתכלת בחלון למקום באופק)

הנה, בשדה מתחילים לקצור את השעורה. נראה שכל העובדים משאירים את הפינות של השדה. למה? או, אני רואה שם נשים וילדים קוצרים בפינות. אלך לשדה וגם אני אלקט שיבולים.

נעמי: (עצובה, בלי רגש) לְכִי בְּתִי

קריין: רות – אופטימית כמו תמיד – הלכה לשדה (רות מדלגת עם סלסלה בשמחת חיים) והתחילה ללקט. הייתה עבודה קשה, אבל רות שמחה על הפעילות.

בועז: (מגיע ופונה לטוסיק של רות שהיא מתכופפת בשדה ולא רואה אותו) שלום!

רות: (עומדת מהר), או, שלום!

(שניהם מסתכלים אחד בשני עם חיוכים ביישנים)

בועז: אססס, אססס, אססס, או..... (מתבייש ואחר כך אוזר אומץ) – שמעתי עלייך!

רות: כן?

בועז: כן. קוראים לך רות?

רות: כן!

בועז: כן. אני בועז, בעל השדה...

(רות מהנהנת)

בועז: תקשיבי....רות... אל-תלכי ללקט בשדה אחר, וגם לא תעבורי מזה;

רות: כן!

בועז: הישארי עם הנערות בשדה הזה, לכי איתן, צויתי על הנערים לא לגעת בך!.....

רות: כן....

בועז: (מתחיל ללכת ופונה אליה שוב) – ואל תשכחי לשתות הרבה מים.

רות: (הולכת קצת לקראתו) כן!! (היא נראית מאוהבת ונופלת לרצפה מכל ההתרגשות. היא מושיטה לו יד) מדוע מצאתי חן בעיניך להפירני -- ואנכי נכרֶיה?

בועז: הַגֵּד הַגֵּד לִי כֹל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת-חַמּוֹתֶיךָ אַחֲרֵי מוֹת אִישָׁהּ; וַתַּעֲזְבִי אֲבִיךָ וְאִמֶּךָ וְאֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ, וַתֵּלְכִי אֵל-עִם אֲשֶׁר לֹא-יָדַעְתָּ תְּמוּל שְׁלֹשׁוֹם. יְשֻׁלִּים יְהוָה פּוֹעֵלָהּ; וַתְּהִי מִשְׁכַּרְתֶּךָ שְׁלֵמָה מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר-בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת כְּנָפָיו.

רות: (עומדת) אני מקווה שאני מוצאת חן בעיניך, אדוני, כי ניחמת אותי ודיברת אל לבי אפילו שאני לא מעמך.

בועז: (נבורך) ... ואל תשכחי לאכול משהו... גשי לשם ואכלי מהפיתה עם חומוס – תוצרת בית.... (הולך)

קריין: (בזמן שרות מחייכת, עושה שהיא אוכלת, ואחר כך עושה שהיא מלקטת) ובלי שרות ידעה, בועז ציווה על עובדיו להשאיר חלק מהעומר בשביל רות למצוא וללקט בקלות. בערב, רות חזרה הביתה לנעמי.

נעמי: נו, רות, איך היה לך היום? נראה לי שהצלחת במשימה! אפשר לעשות לפחות עשר כיכרות לחם ממה שליקטת!

רות: נעמי! איזה יום יפה היה! איזה ארץ יפה! ראית את השמיים הכחולים וחשת את הרוח העדינה? אכלתי את הפיתה הכי טעימה שטעמתי, עברתי בשדות הכי גדושים שראיתי בחיים. פגשתי את הגבר הכי נחמד שפגשתי חיים.... נדיב.... אבירי... צנוע... (אנחה) הוא הצמיד אותי לאנשים שלו שעזרו לי ללקט.

נעמי: מי זה??

רות: קוראים לו...בועז.

נעמי: בועז?! (מסתכלת לשמיים) בָּרוּךְ הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר לֹא-עָזַב חֶסֶדּוֹ אֶת-הַחַיִּים וְאֶת-הַיְמִתִּים! (פונה לרות) בועז הוא קרוב משפחה שלנו. הוא יכול להיות הגואל שלנו!

רות: (מבולבלת) מה זאת אומרת? מה זה "הגואל" שלנו?

נעמי: את יודעת, בתי, אצלנו היהודים כשאדם נפטר, האחריות לדאוג לאשתו – זאת אומרת להתחתן איתה – נופלת על מי מהמשפחה שהכי קרוב. קרוב המשפחה הזה נקרא "הגואל". אני חושבת שבועז הוא הגואל שלך.

רות: למה עושים דבר כזה? מה עם אהבה?

נעמי: נכון, יש את העניין של אהבה. אבל זה גם קשור לירושה ואדמה. אצלנו, עושר (עם "ע") נמדד בבעלות על שדות. יש לנו בעצמנו אדמה של המשפחה שהייתה צריכה לעבור מאלימלך למחלון וכחלון ולבנים שלהם – זכרונם לברכה!. עכשיו, מי שמתחתן איתך יכול לרשת את האדמה שלנו.

רות: אפילו שאני נוכריה?

נעמי: המממ. לדעתי, את יהודייה 100%. את יותר יהודייה מרוב היהודיות שאני מכירה שנולדו כך. מה נעשה בעניין הזה? צריך לבדוק... אבל בשקט. (היא פוסעת הלוך ושוב) יש לי רעיון. את צריכה לדבר עם בועז אבל אף אחד לא יכול לדעת מזה. הנה-הוא זרה את-גרון השערים הלילה. תתרחצי, תתלבשי, שימי בושם. לכי לשם, ורק תגלי את עצמך כשכולם כבר ישנים. או קיי?

(רות מהנהנת. יוצאות מהבמה.)

(בועז ישן על שורה של כיסאות.)

(רות נכנסת ויושבת ליד הרגליים שלו.)

בועז: (מתעורר ומופחד) מי-את?

רות: אנכי רות אמתך, ופרשת כנףך על-אמתך, כי גאל אתה.

בועז: (מזדקף ומחייר) ברוכה את ליהוה בתי! היטבת חסדך האחרון מן-הראשון! לא הלכת אחרי הבחורים -- לא העניים ולא העשירים. ועתה בתי, אל-תיראי, כל אשר-תאמרי, אעשה-לך: כי יודע כל-שער עמי כי אשת חיל את. אבל, למרות שאני אכן גואל, גם יש גאל קרוב ממני. בבוקר אטפל בעניין. בינתיים, קחי לך את השעורים האלה.

רות: (קמה) בועז...אני אוהבת אותך! (בורחת מהבמה)

בועז: (קורא אחריה) גם אני! (חוזר לישון)

קריין: בבוקר, כשהן קמו, רות סיפרה לנעמי על מה שהתרחש עם בועז. היא גם מסרה לנעמי את המתנה שבועז נתן לה.

רות: שש-השעורים האלה נתן לי כדי לתת לך: כי אמר אלי, אל-תבואי ריקם אל-חמותך.

(נעמי מחייכת ולוקחת את השעורים)

קריין: הנה – עוד דוגמה של החסד של רות. האמת היא שבועז נתן לרות את השעורים לרות כמתנה ורות הציגה את השעורים לנעמי כאילו הם מתנה מבועז אליה. הן יצאו יחד לשער העיר לראות איך בועז יסדר את העניינים.

בועז: שלום עליכם פלוני אלמוני! סוּרָה שְׁבָה-פֹּה!

(פלוני בא ויושב)

בועז: כפי שאתה יודע, נעמי חזרה ממואב בלי בעלה ובלי יורש לאדמתם. לפי החוקים שלנו, עליה למכור את האדמה. אתה הכי קרוב למשפחה, לכן אתה הגואל. אתה רוצה את האדמה? אני הגואל אחר־ך. לכן, אם אתה לא מעוניין באדמה, אשמח למלא את מחויבותנו ואני אקנה את האדמה.

פלוני: איזה שאלה – כן בטח שאני מעוניין באדמה!

בועז: אבל – אם אתה קונה את השדה מנעמי, אתה גם חייב להתחנן עם רות המואביה, אשת-המת, כדי להקים את שם המת ולהביא איתה ילדים לעולם שיירשו את השדות אחריכם. (מצביע על רות)

פלוני: המממ. או... זה יכול לסבך את הירושה לבנים הקיימים שלי, ומה עם אשתי הנוכחית... לא נראה לי שהעניין מועיל לי כרגע. תחליף אותי כגואל.

קריין: בועז ופלוני אלמוני הורידו נעל – כי כך עשו בימי קדם לסמן הסכם.

בועז: (מוריד נעל ופונה לקהל) עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם, כִּי קָנִיתִי אֶת-כָּל-אֲשֶׁר לְאֵלִימֶלֶךְ, וְאֶת כָּל-אֲשֶׁר לְכַלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נְעָמִי. וְגַם אֶת-רוּת הַמֹּאבִּיָּה אֲשֶׁת מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה, לְהַקִּים שֵׁם-הַמֵּת עַל-נַחְלָתוֹ, וְלֹא-יִכָּרֵת שֵׁם-הַמֵּת מֵעַם אֲחִיו, וּמִשְׁעַר מְקוֹמוֹ: עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם.

קריין: וַיֹּאמְרוּ כָל-הָעָם אֲשֶׁר-בְּשַׁעַר וְהַזְקֵנִים עֲדִים; וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת-הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל-בֵּיתְךָ כְּרַחֵל וְכַלְאָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׂתִיָּהֶם אֶת-בֵּית יִשְׂרָאֵל, וַעֲשֵׂה-חַיִּל בְּאֶפְרָתָה!

ורות ובוועז התחננו. ונולד להם בן שקראו לו עובד – ואנחנו יודעים שהוא היה אבי ישי שהיה אבי דוד המלך. נעמי הייתה המטפלת האהובה של עובד. וכשהיא הסתובבה בעיר עם עובד בעגלה, כל הנשים אמרו לה:

כל הבנות: כִּי כָלְתָךְ אֲשֶׁר-אַהֲבָתְךָ, יִלְדָתוֹ, אֲשֶׁר-הִיא טוֹבָה לָךְ מִשְׁבַּעַה בָּנִים.